

2024

ZLM Verzekeringen
Jaarverslag Verantwoord Beleggen

Inhoudsopgave

1

Kernpunten & vooruitblik

2

MVB-overtuigingen & aanpak

3

Sturen op broeikasgasreductie

4

Sturen op duurzaamheidsthema's

5

MVB-integratie & actief eigenaarschap

6

Screening & uitsluitingen

7

Definitielijst

8

Bijlagen

1 | Kernpunten &
vooruitblik

2 | MVB overtuigingen &
aanpak

3 | Sturen op
broeikasgasreductie

4 | Sturen op
duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie &
actief eigenaarschap

6 | Screening &
uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

1 | KERNPUNTEN & VOORUITBLIK

Kernpunten 2024

Broeikasgasreductie t.o.v. 2023

29%

lagere relatieve CO2e voetafdruk (scope 1 & 2) dan vorig jaar.

Bijdrage aan de duurzame ontwikkeldoelen waar
ZLM zich op focust

(van de meetbare portefeuille)

€ 118 miljoen netto bijdrage aan SDG's

Best-in-class beleggen

100%

van de beheerders van
beleggingsfondsen* hanteert een **best-in-class** methodiek.

Actief eigenaarschap

100%

van de beheerders van
beleggingsfondsen* in de portefeuille
van ZLM voeren **engagement** uit op
de bedrijven waarin wordt belegd.

Screening & uitsluitingen

Wapens

Tabak

UN Global compact
schenders

Grootste
klimaatvervuilers, kolen

Controversiële landen,
EU en VN sanctielijst

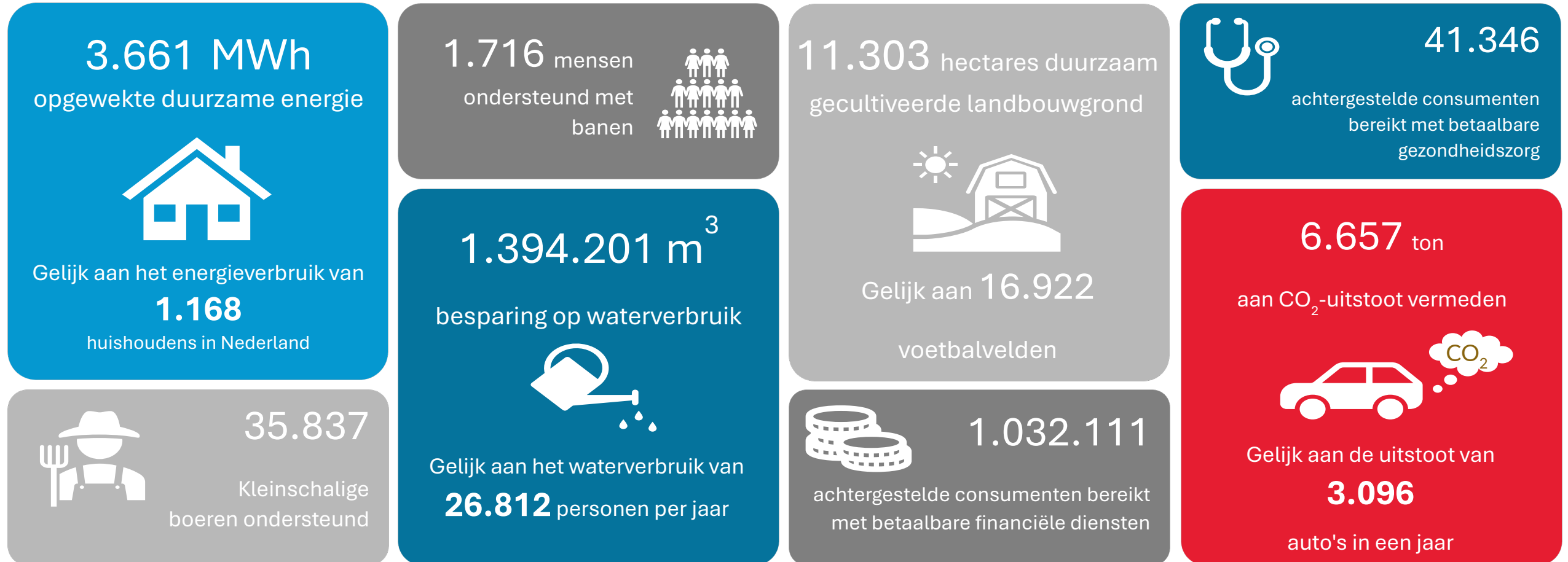
Olie uit teerzanden

€ 410 miljoen

beheerd vermogen. In bijlage I is een volledig overzicht van de beleggingen van ZLM
opgenomen.

**Exclusief niet-genoteerde beleggingen. In bijlage I staat per beleggingsfonds weergegeven of het genoteerd is, of het een best-in-class beleid voert en of het engagement uitvoert*

Positieve impact resultaten 2024*

- Basisbehoeften & welzijn
- Ontwikkeling MKB & fatsoenlijk werk
- Klimaat en energie
- Circulaire economie

* Overzicht van de positieve impact die ZLM in 2024 heeft geleverd via impactbeleggingen.

Overzicht en vooruitblik

De transitie naar een duurzame samenleving is in volle gang. Als verzekeraar, dienstverlener, werkgever én investeerder dragen we hier actief aan bij. In 2024 hebben we opnieuw belangrijke stappen gezet binnen ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (**MVB**). We streven naar duurzaam financieel rendement, met oog voor mens, milieu en goed bestuur. Daarbij richten we ons niet alleen op het beperken van negatieve impact, maar ook op het realiseren van positieve maatschappelijke waarde.

In dit verslag geven we inzicht in hoe we in 2024 onze ESG-doelstellingen hebben vertaald naar concrete beleggingskeuzes, hoe we bijdragen aan de Sustainable Development Goals (**SDG's**), en hoe we onze voortgang meten en verantwoorden. Door te rapporteren over onze activiteiten, willen we onze stakeholders inzicht geven in hoe wij bijdragen aan een duurzame en leefbare wereld. Daarnaast houdt onze fiduciair vermogensbeheerder ons op de hoogte van eventuele stappen die we op het gebied van duurzaam beleggen kunnen zetten.

Klimaatprestaties

In lijn met het **klimaatakkoord van Parijs** streven we ernaar om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5°C ten opzichte van het pre-industriële niveau. Vanuit de Nederlandse invulling van het klimaatakkoord wordt de financiële sector gevraagd om hier via acties invulling aan te geven. We willen daarom in 2050 een emissieneutrale (**net zero**) belegger zijn. Om dit te bereiken, richten we ons op een jaarlijkse gemiddelde reductie van 7% in CO₂e-intensiteit. In 2024 realiseerden we een relatieve reductie van de CO₂e-voetafdruk van 29%.

In 2024 hebben we in lijn met voorgaande jaren verschillende acties genomen om de doelen te bereiken en uitstoot te verlagen. Er wordt belegd in bedrijven die een positieve bijdrage leveren aan het klimaat via SDG-beleggingen en in groene obligaties en er wordt niet belegd in bedrijven met substantiële negatieve impact op het klimaat. Een aanzienlijk deel van de stem- en engagementactiviteiten van de fiduciair vermogensbeheerder waren gericht op klimaatzaken,

Aandelen maatwerkbenchmarks

We beleggen binnen aandelen in passieve maatwerkbenchmark-fondsen die duurzaamheidscriteria toepassen. In 2024 is de methodologie van deze maatwerkbenchmarks geëvalueerd samen met de fiduciair vermogensbeheerder. Er is in het bijzonder gelet op de bijdrage aan duurzaamheid en het actieve risico, oftewel het risico dat ontstaat doordat de samenstelling van de portefeuille afwijkt van de marktbenchmark. De ESG-scores evenals de CO₂-intensiteit van de maatwerkbenchmarks zijn aanzienlijk beter dan de brede marktbenchmark. Daarnaast is de positieve bijdrage aan de gekozen SDG's beduidend hoger dan in de brede marktbenchmark. Naar aanleiding van het onderzoek zijn de maatwerkbenchmarks aangepast om het verschil met de markt (actieve risico) te verkleinen. Tegelijkertijd is het duurzaamheidsprofiel aangescherpt: De CO₂-reductie wordt nu expliciet afgestemd op het pad van de Paris Aligned Benchmark, en negatieve bijdragen aan de SDG's worden vanaf heden meegewogen in de indexsamenstelling. De aanpassingen zijn per eind februari 2025 doorgevoerd.

Bedrijfsobligaties

Binnen de categorie bedrijfsobligaties is in 2024 een belangrijke stap gezet richting verdere verduurzaming. Zowel voor het passieve als het actieve deel van de portefeuille is gekozen voor een meer maatschappelijk verantwoorde invulling. Voor het passieve deel (8% van de totale portefeuille) is overgestapt op een best-in-class-benchmark, waarbij bedrijfsobligaties met een ESG-rating lager dan BBB worden uitgesloten. Voor het actieve deel (12% van de totale portefeuille) is de helft belegd in groene bedrijfsobligaties, waarmee direct wordt bijgedragen aan klimaat- en milieuprojecten. De andere helft is ingericht met een versterkte focus op klimaatintegratie. Met deze transitie zet ZLM een volgende stap in haar ambitie om via haar beleggingen bij te dragen aan een duurzame samenleving.

Impactbeleggen

Tot slot blijven we ons in 2025 richten op impact- en transitiebeleggingen, met als doel via onze beleggingen bij te dragen aan duurzamere uitkomsten. Dit doen we door te investeren in ondernemingen die hun bedrijfsvoering verduurzamen of al actief zijn in het aanbieden van duurzame producten en diensten.

1 | Kernpunten &
vooruitblik

2 | **MVB overtuigingen &
aanpak**

3 | Sturen op
broeikasgasreductie

4 | Sturen op
duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie &
actief eigenaarschap

6 | Screening &
uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

2 | MVB OVERTUIGINGEN & AANPAK

MVB overtuigingen & aanpak

MVB overtuigingen

Een duurzame financiële zekerheid voor onze leden staat centraal. Wij willen een bijdrage leveren aan een duurzame leefbare wereld. Wij streven naar concrete bijdragen door regionale én internationale duurzaamheidsprojecten te ondersteunen. Naar onze overtuiging resulteert ons MVB-beleid in een betere wereld en een beter risicorendementsprofiel zonder financieel rendement op te geven.

Wij willen de (potentiële) negatieve impact van onze beleggingen op de samenleving en milieu identificeren, verminderen en voorkomen. Onze prioriteit ligt bij de meest materiële onderwerpen - zoals de opwarming van de aarde - op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid van de impact. In 2050 moeten alle beleggingen klimaatneutraal zijn in overeenstemming met het klimaatakkoord.

We willen een positief maatschappelijk rendement realiseren, met in het bijzonder aandacht voor de thema's Klimaat, Gezondheid en welzijn en Biodiversiteit.

De duurzaamheidsthema's Gezondheid & welzijn en Klimaat koppelen we aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (**SDG's**):

- SDG 3: Goede gezondheid & welzijn
- SDG 6: Schoon water en sanitair
- SDG 7: Betaalbare en duurzame energie
- SDG 8: Eerlijk werk en economische groei
- SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

Een uitgebreide toelichting waarom ZLM deze standpunten belangrijk vindt en hoe de interne organisatie rondom MVB is georganiseerd is te vinden in het **MVB-beleid** van ZLM.

MVB-instrumenten om onze duurzaamheidsdoelstellingen te behalen

Om MVB-doelstellingen te behalen maken we gebruik van de volgende instrumenten.

Sturen op duurzaamheidsthema's

We willen beleggen in oplossingen die positief bijdragen aan de duurzaamheidsthema's die ZLM heeft gekozen. Dit doen we door ons te richten op beleggingen die bijdragen aan de door ZLM gekozen SDG's en op beleggingen die een positieve impact realiseren op de duurzaamheidsthema's van ZLM. Bij het selecteren van deze beleggingen kijken we naar de volgende criteria:

- De belegging draagt bij aan verdere verduurzaming van de portefeuille en de MVB-doelen van ZLM;
- De belegging levert een positieve bijdrage aan Goede gezondheid & welzijn, Schoon water en sanitair, Betaalbare en duurzame energie, Eerlijk werk en economische groei en Verantwoorde consumptie en productie;
- Bij impactbeleggen is de positieve impact van de beleggingen meetbaar. Deze impact kan bijvoorbeeld gemeten worden met SDG-indicatoren of met Real-World Impact (**RWI**) indicatoren;
- De belegging resulteert niet in een verslechtering van het risicorendementsprofiel; en
- De belegging past binnen het risicobeheer van ZLM.

Daarnaast willen we voorkomen dat de beleggingen negatieve impact hebben op verschillende duurzame aspecten. We houden daar rekening mee in de selectie van beleggingen en monitoren dit regelmatig.

MVB-integratie

Bij het selecteren van beheerders van beleggingsfondsen en beleggingsinstellingen houdt ZLM rekening met hoe zij duurzaamheid in hun beleggingsproces integreren. Het is belangrijk dat duurzaamheid een geïntegreerd onderdeel is van de aanpak van deze partijen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gekeken of de beleggingsinstrumenten een **Best-in-Class** methode hanteren, gebruikmaken van **duurzame benchmarks**, een CO₂e-reductiepad volgen en of de duurzaamheidsfocusthema's voldoende aandacht krijgen.

Actief aandeelhouderschap

Dialoog Onze fiduciair vermogensbeheerder voert mede namens ZLM de dialoog met bedrijven en externe managers om de klimaatverandering onder de aandacht te brengen en de algemene standaarden binnen een bedrijfstak of keten te verbeteren. Voor sommige dialogen werkt de fiduciair vermogensbeheerder samen met andere partijen (bijvoorbeeld **Platform Living Wage Financials** en **Climate Action 100+**).

Stemrecht We oefenen via de vermogensbeheerders ons stemrecht uit om duidelijk te maken wat wij vinden van de manier waarop ondernemingen in de portefeuilles met MVB-kwesties omgaan. Daarbij ligt de focus op de duurzaamheidsthema's van ZLM.

Class Actions Als actieve aandeelhouder komen we samen met andere beleggers in actie bij (vermoeden van) wanbestuur, zoals fraude, corruptie en omkoping binnen een bedrijf. We laten ons dan bijstaan door partijen die gespecialiseerd zijn in **class actions**.

Screening

De bedrijven waarin we beleggen moeten voldoen aan de Global Compact Principles (**UNGCP**) en de OESO-richtlijnen. Deze richtlijnen zijn opgesteld door de Verenigde Naties en hebben betrekking op het naleven van kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en (anti-)corruptie. Indien we constateren dat een van de (sub)portefeuilles direct belegt in bedrijven die handelen in strijd met deze principes, gaat onze fiduciair vermogensbeheerder in dialoog met deze bedrijven.

Uitsluitingen

ZLM wil alleen beleggen in bedrijven en/of landen die voldoen aan de MVB-overtuigingen van ZLM. Daarom sluiten we bedrijven uit die de grootste negatieve impact hebben op het klimaat binnen hun sector. Daarnaast worden bedrijven en landen uitgesloten die betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten en andere ethische criteria. Bij het uitsluiten van landen richten we ons op staatsobligaties en staatsgerelateerde bedrijven, maar niet op alle bedrijven binnen die landen.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

3 | STUREN OP BROEIKASGAS REDUCTIE

Onderweg naar Parijs: klimaatneutraal in 2050

We ondersteunen de doelstelling van [het Akkoord van Parijs](#) om de uitstoot van schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen en daarmee de negatieve impact op het klimaat te beperken en uiteindelijk zelfs te voorkomen. De gemeten emissie wordt uitgedrukt in CO₂-equivalenten (**CO₂e**). We richten ons op drie hoofdzaken:

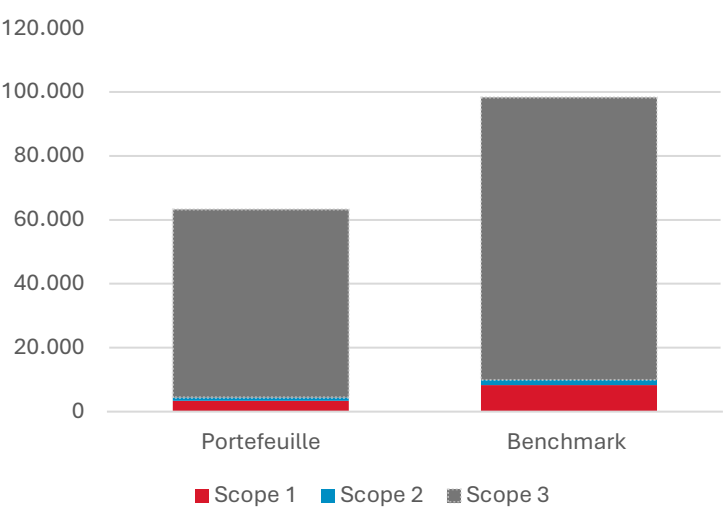
- Het reduceren van de CO₂e in de portefeuille naar net zero in 2050. Het doel is uiteindelijk klimaatneutraal te zijn.
- Inzicht hebben in de blootstelling naar mogelijke ‘**stranded assets**’.
- Het vermijden van beleggingen in CO₂e-intensieve bedrijven, zoals kolenmijnen.

De tabel en figuur op deze pagina tonen de emissie van bedrijven in de meetbare beleggingsportefeuille gedurende 2024 en laten zien hoe de portefeuille heeft gepresteerd ten opzichte van de brede markt (benchmark). De benchmark is gebaseerd op de

portefeuilleallocatie van ZLM, waarbij wordt gerekend met ‘grijze’ marktbenchmarks zonder integratie van duurzaamheid.

Qua emissies wordt onderscheid gemaakt in scope 1, 2 en 3. Scope 1 betreft directe emissies van broeikasgassen door eigen bronnen binnen de organisatie. Scope 2 omvat indirecte emissies van broeikasgassen, veroorzaakt door de opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit of warmte. Scope 3 omvat indirecte emissies veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van andere organisaties in de productieketen. Het betreft dan uitstoot door bronnen die niet in het bezit zijn van de eigen organisatie en waar ze ook geen directe invloed op kan uitoefenen.

De tabel laat zien dat de beleggingen van ZLM beduidend minder CO₂e hebben uitgestoten ten opzichte van de brede markt. In bijlage V is een toelichting opgenomen hoe de emissiedata tot stand is gekomen. De relatieve CO₂e (scope 1 en 2) is met 25 ton per miljoen euro belegd vermogen 29% lager dan in 2023.

Figuur 1. Absolute CO₂ emissies (in tonnen) van de meetbare beleggingsportefeuille in 2024 vergeleken met de benchmark. De benchmark is opgebouwd uit de standaard benchmark per beleggingscategorie zonder duurzaamheidsoverwegingen. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Metriek	Eenheid	2024			2023		
		Portefeuille	Benchmark	Vershil	Portefeuille	Benchmark	Vershil
Coverage	weging op basis van marktwaarde	94%	100%		96%	95%	
Scope 1 & 2 emissie	ton CO ₂ e	4.447	9.865	-55%	5.369	11.573	-54%
Scope 1, 2 & 3 emissie	ton CO ₂ e	63.240	98.313	-36%	76.329	109.294	-30%
Relatieve CO ₂ e voetafdruk (RCF)	ton CO ₂ e (scope 1 & 2) per euro mln.	25	56	-55%	35	70	-50%

Tabel 1. CO₂-emissies (absoluut en relatief) van de meetbare beleggingsportefeuille en de benchmark in 2023 en 2024, inclusief het procentuele verschil hiertussen. De informatie is uitgesplitst naar scope 1, scope 2 en scope 3. De dekking (coverage) geeft het percentage beleggingen weer waarvan de CO₂-data beschikbaar was. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

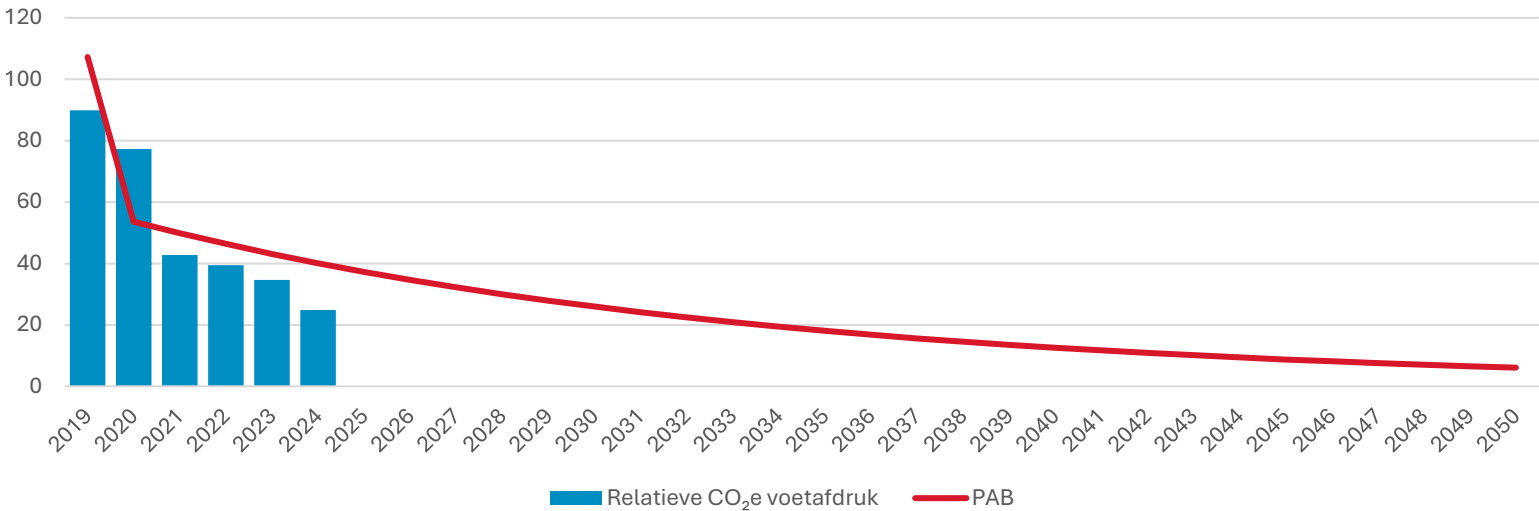

Relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille

We willen voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs, dat uitgaat van een stapsgewijze afname van CO₂e. Daarom volgen we het pad van de Paris Aligned Benchmark (PAB).

Figuur 2 laat zien hoe de relatieve CO₂e voetafdruk van het beursgenoteerde deel van de portefeuille zich heeft ontwikkeld vanaf 2019. Ook wordt de ontwikkeling van het PABreductiepad van 2019 tot 2050 getoond, waarbij als startpunt de relatieve CO₂e voetafdruk van de portefeuille met grijze (niet duurzame) benchmarks wordt gehanteerd.

De grafiek laat zien dat de relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille voorloopt op het reductiepad van de PAB.

Figuur 2. De staven toont de relatieve CO₂-voetafdruk (per miljoen euro geïnvesteerd) van de meetbare beleggingsportefeuille van begin 2019 tot en met eind 2024. Als startpunt is in 2019 de standaard benchmark zonder duurzaamheidsdoelstellingen genomen. De benchmarklijn geeft het reductieplan van de Paris Aligned Benchmark weer van 2019 tot 2050. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Financiële impact door fysieke klimaatrisico's

Als de wereldwijde klimaatdoelstellingen niet worden behaald, kan het aantal overstromingen, droogtes en stormen toenemen. We hebben een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële gevolgen hiervan. Een analyse van het beursgenoteerde deel van de beleggingsportefeuille, op basis van data van ISS, laat zien dat fysieke klimaatrisico's kunnen leiden tot een verlies van circa €0,4 miljoen (circa 0,2% van de beursgenoteerde beleggingen). Dit risico komt met name door de beleggingen in de sectoren Industrieel (18%), Discretionaire Consumptiegoederen (16%) en Financiële diensten (13%).

Metriek	Eenheid	Portefeuille
Financiële impact in beursgenoteerde portefeuille	in € miljoen	0,4
Financiële impact	in % beursgenoteerde beleggingen.	0,2%
Top 3 van sectoren waarbinnen het risico zich manifesteert	GICS sectoren	1. Industrieel (18%) 2. Discr. Consumptiegoederen (16%) 3. Financiële diensten (13%)

Tabel 2: analyse uitgevoerd op het beursgenoteerde deel van de beleggingsportefeuille per eind 2024. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor de fysieke klimaatrisico's worden berekend. Bron: ISS

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

4 | STUREN OP DUURZAAMHEIDS THEMA'S

Sturen op duurzaamheidsthema's

We richten ons op beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan onze duurzaamheidsthema's. Voor beleggingen op de beurs kijken we vooral naar de positieve en negatieve bijdrage van de beleggingen op SDG 3: Goede gezondheid & welzijn, SDG 6: Schoon water en sanitair, SDG 7: Betaalbare en duurzame energie, SDG 8: Eerlijk werk en economische groei en SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie. Voor de alternatieve beleggingen zoals hypotheek en niet-genoteerd vastgoed kijken we naar andere indicatoren, passend bij de duurzaamheidsthema's.

SDG-bijdrage van de beursgenoteerde portefeuille

In de beursgenoteerde portefeuille worden alle beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed beoordeeld op hun **SDG-bijdrage**. Figuur 3 laat de positieve en negatieve bijdragen van de beursgenoteerde portefeuille van ZLM op de focus SDG's in 2024 zien.

In totaal heeft de beursgenoteerde portefeuille een netto bijdrage op de focus SDG's geleverd van €118 miljoen. Dit bestaat uit een positieve bijdrage van €148 miljoen en een negatieve bijdrage van €30 miljoen.

Hoewel de beleggingen van ZLM netto een positieve bijdrage leveren aan de focus SDG's, benadrukt de hoeveelheid negatieve bijdrage het belang van verdere verduurzaming binnen de portefeuille.

Figuur 3. De grafiek toont de positieve, negatieve en netto bijdrage in € van de meetbare portefeuille. De benchmark is opgebouwd uit de standaard benchmark per beleggingscategorie zonder duurzaamheidsoverwegingen. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. In bijlage IV staan de SDG-bijdragen van de overige SDG's. Bron: ISS

Groene staatsobligaties voor een positieve bijdrage aan het klimaat

Een significant deel van de beleggingsportefeuille van ZLM is belegd in staatsobligaties van Europese unie en Nederland. Het geldt dat deze landen ophalen met deze staatsobligaties kan in principe voor alle doeleinden worden gebruikt. In het geval van een **groene obligatie**, mag de opbrengst van de obligatie echter uitsluitend worden gebruikt om specifieke duurzame milieuprojecten te financieren. Op vergelijkbare wijze bestaan er **sociale** en **duurzame obligaties**.

ZLM belegt in dergelijke staatsobligaties. Per eind 2024 was circa 17% (€18 miljoen) van alle staatsobligaties in de portefeuille een groene, sociale of duurzame obligatie.

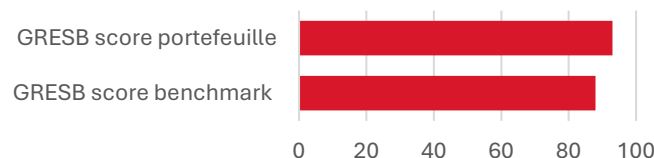

Verduurzamen van vastgoed

De vastgoedsector is de afgelopen jaren steeds meer gericht op duurzaamheid. Gebouwen worden energie-efficiënter gemaakt met slimme technologieën en er is aandacht voor CO₂-reductie. Duurzame energiebronnen worden geïntegreerd in gebouwen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een milieuvriendelijkere en toekomstbestendige vastgoedsector, met economische voordelen voor eigenaren en gebruikers.

Naast klimaatgerelateerde aspecten richt de vastgoedsector zich steeds meer op sociale aspecten van MVB. Er is aandacht voor het creëren van inclusieve gemeenschappen, betaalbaar wonen, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en het stimuleren van lokale werkgelegenheid. Dit draagt bij aan een sociaal verantwoorde en gezonde samenleving.

Bij het selecteren van vastgoedfondsen houden we rekening met deze duurzaamheidsaspecten. We richten ons met name op duurzaamheidsscores zoals de Global Real Estate Sustainability Benchmark (**GRESB**).

Figuur 4. De gemiddelde GRESB-duurzaamheidsscore per eind 2024 voor de niet-genoteerde vastgoedbeleggingen in de portefeuille versus de peer group. De peer group is samengesteld op basis van vergelijkbare vastgoedfondsen, gesorteerd op locatie en type eigendom, met een minimum van zes vastgoedfondsen.

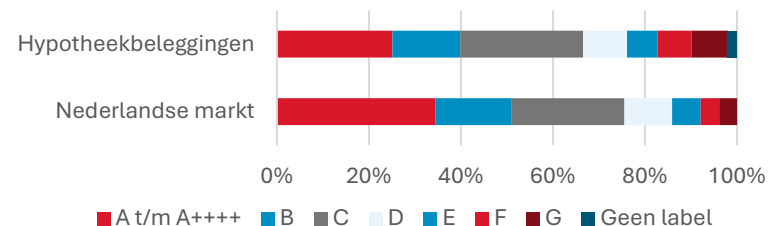
Gemiddeld hebben de niet-genoteerde vastgoedbeleggingen in de portefeuille van ZLM een GRESB score van 93. Dit is hoger dan vergelijkbare vastgoedfondsen (88).

Focus op klimaat binnen hypotheek

We beleggen ook in Nederlandse hypotheekfondsen. We vinden het belangrijk om ook via deze beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan het klimaat. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van **duurzaamheidsdepots**. We letten erop dat deze depots actief worden aangeboden. Ook is het wenselijk als hypotheekbeheerders tools aanbieden aan hun klanten om hen te helpen bij het verduurzamen van hun huis, zoals kosten-baten analyses voor duurzame investeringen en hulp bij het vinden van geschikte aannemers en installateurs.

Een belangrijke metriek waarop de duurzaamheid van een hypotheekbeheerder wordt gemeten is het energielabel van de woningen waaraan de hypotheek is gekoppeld. Onderstaande grafiek toont de energielabelverdeling van de portefeuille ten opzichte van de brede Nederlandse markt. Hieruit valt te concluderen dat de hypotheekbeleggingen van ZLM minder duurzaam zijn dan de Nederlandse markt. Op dit moment spreken we via de fiduciair vermogensbeheerder met de externe hypotheekbeheerders over wat zij kunnen doen op het gebied van duurzaamheid. Op dit vlak worden geleidelijk verdere stappen gezet.

Energielabelverhouding portefeuille vs. de Nederlandse markt

Figuur 5. Energielabels van woningen gekoppeld aan hypotheek in de portefeuille per eind 2024 (in percentages) vergeleken met de meest recente data van de algemene Nederlandse markt (per eind 2023). Bron: Compendium voor de Leefomgeving (CLO).

Meetbaar positieve impact

In 2019 zijn we gestart met impactbeleggen. Via gespecialiseerde vermogensbeheerders investeren we in duurzame bedrijven en projecten die niet alleen een marktconform financieel rendement nastreven, maar ook een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij. Met deze aanpak willen we specifiek bijdragen aan:

- **Schoon water:** toegang tot duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen (SDG 6);
- **Klimaatverandering en energietransitie:** grotere beschikbaarheid van schone energie (SDG 7);
- **Duurzame consumptie en productie:** om slimmer 'meer met minder' te kunnen doen (SDG 12).

In het overzicht op pagina 5 is weergegeven welke bijdrage ZLM in 2024 heeft geleverd. Dit betreft het aandeel van ZLM in de betreffende impactbeleggingen.

1 | Kernpunten &
vooruitblik

2 | MVB overtuigingen &
aanpak

3 | Sturen op
broeikasgasreductie

4 | Sturen op
duurzaamheidsthema's

5 | **MVB-integratie &
actief eigenaarschap**

6 | Screening &
uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

5 | MVB-INTEGRATIE & ACTIEF EIGENAARSCHAP

MVB-integratie & actief eigenaarschap voor een duurzame basis

Met Best-in-class beleggen de duurzame bedrijven selecteren

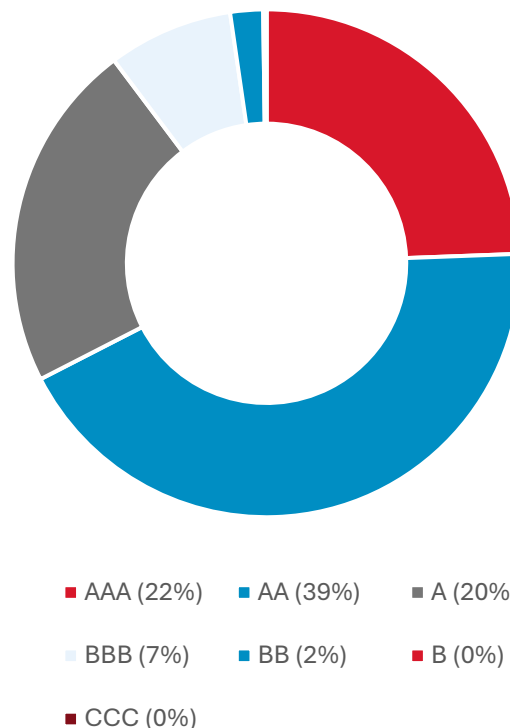
Waar mogelijk hanteren we een 'best-in-class' aanpak. Hiermee streven we ernaar alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. **Goed ondernemingsbestuur** is daarvan een belangrijk onderdeel.

Alle beheerders van beursgenoteerde beleggingsfondsen waarin ZLM belegt hanteren een Best-in-Class beleid. Deze fondsen vertegenwoordigen 52% van de totale beleggingen. In Bijlage I is per beleggingsfonds aangegeven of het genoteerd is en of het een Best-in-Class beleid voert.

De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

De ESG-rating is een belangrijke indicator bij de keuze met welke bedrijven een gesprek wordt gevoerd om te werken aan hun duurzaamheid. Aan de hand van het best-in-class beleid worden bedrijven met lagere ratings uit de portefeuille verwijderd.

Figuur 6 laat zien dat er geen beleggingen zijn met een lage ESG-rating (B of CCC).

Figuur 6. ESG-beoordelingen van beleggingen in de meetbare portefeuille per eind 2024 (van 10% is geen rating beschikbaar). Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen die in scope zijn voor ESG metingen. Bron: MSCI.

In gesprek met bedrijven voor een duurzamere wereld

Om aan te geven wat wij belangrijk vinden is een dialoog met bedrijven waarin we beleggen nuttig. Op deze manier kun je bedrijven aansporen om positieve veranderingen te realiseren. Deze gesprekken worden ook wel **engagement** genoemd. Door onze manier van beleggen is rechtstreekse dialoog door ZLM niet mogelijk. De engagement-activiteiten namens ZLM lopen allen via onze fiduciair vermogensbeheerder en de beheerders van de fondsen waarin we beleggen.

De engagement-activiteiten worden op drie verschillende lagen gevoerd:

1. engagement via onze fiduciair vermogensbeheerder;
2. engagement via de beheerders van de beleggingsinstrumenten waarin we beleggen;
3. engagement via de fiduciair vermogensbeheerder door aansluiting bij engagement-initiatieven (bijv. **Climate Action 100+**).

1. Engagement door de fiduciair vermogensbeheerder

Het **fiduciair vermogensbeheer** van ZLM is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Van Lanschot Kempen ondersteunt ZLM in het integreren van duurzaam beleggen, waar engagement deel van uitmaakt.

In 2024 is de fiduciair vermogensbeheerder in gesprek gegaan met de vermogensbeheerders waarin wordt belegd, en heel gericht met

Deutsche Bank: beheer van transitierisico's

Deutsche Bank, een van Europa's grootste financiële dienstverleners, biedt bedrijfsbankieren, particulier bankieren en vermogensbeheer aan. De bank staat voor financiële risico's en kansen bij de overgang naar een koolstofarme economie. Hun net-zero transitieplan lijkt op sommige gebieden achter te blijven bij concurrenten. Het ESG-kader van Deutsche Bank bevat bijvoorbeeld relatief weinig informatie over hun benadering van leningen in de energiesector, een belangrijke bron van transitierisico.

In het derde kwartaal van 2024 nam Northern Trust deel aan een investeerdersgesprek met de Chief Sustainability Officer van Deutsche Bank om inzicht te krijgen in hun leningen aan sectoren met hoog transitierisico.

Deutsche Bank heeft aangegeven te werken aan een update van hun ESG-kader en de transparantie over haar decarbonisatiepaden, inclusief de impact van leningen in de energiesector, te vergroten. Northern Trust ziet dit als een positieve ontwikkeling. Het zal Deutsche Bank blijven monitoren en hen aanmoedigen om best practices te handhaven in hun benadering van het beheer van transitierisico's.

Bron: Northern Trust

een aantal bedrijven in de beleggingsportefeuille. In samenwerking met andere beleggers is met in totaal 103 bedrijven een dialoog

aangegaan. Niet al deze bedrijven zitten nu de portefeuille van ZLM.

Bijlage II toont een overzicht van de engagements die zijn uitgevoerd door de fiduciair vermogensbeheerder namens hun klanten (waaronder ZLM), per onderwerp (Ecologie, Sociaal, Governance).

2. Engagement door beleggingsfondsen en -mandaten

De fiduciair vermogensbeheerder heeft namens haar klanten (waaronder ZLM) gesprekken gevoerd met de beheerders van beleggingsfondsen die het vermogen beheren. Doel van de gesprekken was om te beoordelen of het MVB-beleid dat zij voeren in lijn is met het MVB-beleid van de investeerders.

Circa 65% van de beheerders van beleggingsfondsen in de portefeuille van ZLM voert engagement uit op de bedrijven waarin wordt belegd. Zo is een van beheerders van beleggingsfondsen van ZLM in 2024 bijvoorbeeld in gesprek gegaan met de Deutsche Bank (zie het voorbeeld).

3. Gezamenlijk het gesprek aangaan met ondernemingen

Onze fiduciair vermogensbeheerder is aangesloten bij Climate Action 100+. Via dit samenwerkingsverband gaat een grote groep vermogensbeheerders en eigenaren de dialoog aan met bedrijven in CO₂-intensieve sectoren. Het gaat om 166 bedrijven die verantwoordelijk zijn voor 80% van de wereldwijde industriële emissie.

Het doel is om de opwarming van de aarde te beheersen en de transitie te maken naar een klimaatneutrale economie. Climate

Action 100+ wil het bestuurlijk raamwerk van bedrijven verbeteren, en de manier waarop zij over klimaat(plannen) rapporteren.

We zijn via de fiduciair vermogensbeheerder ook aangesloten bij Nature Action 100. Dit is een wereldwijd engagementinitiatief dat zich richt op het stimuleren van ambitie en actie bij bedrijven om natuur- en biodiversiteitsverlies om te keren. Investeerders die deelnemen aan het initiatief gaan in gesprek met bedrijven in sectoren die hierbij belangrijk worden beschouwd.

Invloed uitoefenen door te stemmen

We willen ondernemingen aanzetten tot een duurzamer beleid door middel van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Hoog op de agenda staan onderwerpen zoals een rechtvaardig beloningsbeleid, het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en het respecteren van mensenrechten.

We stemden, via de fiduciair vermogensbeheerder en de beheerders van de beleggingsfondsen, in 22% van de stemmingen tegen de voorstellen van het management. Deze voorstellen betroffen zaken als overnamebeschermingen, reorganisaties, vergoedingen van het management, aandelenuitgiften en MVB-onderwerpen.

Via de fiduciair vermogensbeheerder en de beheerders van de beleggingsfondsen stemden we relatief vaak tegen voorstellen van andere aandeelhouders, vooral als deze voorstellen een negatieve impact zouden hebben op de duurzaamheidsthema's van ZLM.

De tabel in bijlage III toont een gedetailleerd overzicht van het stemgedrag per beleggingsfonds.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

6 | SCREENING & UITSLUITINGEN

Screening & uitsluitingen om nadelige effecten van beleggen te voorkomen

Wettelijke uitsluitingen van landen en/of bedrijven

We willen niet beleggen in bedrijven of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de Europese Unie (EU Sanctielijst) of de Verenigde Naties (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven.

Ook willen we niet beleggen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van wapens. Het gaat dan om zowel **controversiële wapens**, als conventionele en civiele wapens. We hebben geen beleggingen in ondernemingen die in verband worden gebracht met controversiële wapens.

Uitsluiten van controversiële landen

Hoewel sommige landen niet op een sanctielijst staan en het mogelijk is om erin te beleggen, kan ZLM er toch voor kiezen om dit vanuit duurzaamheidsredenen niet te doen.

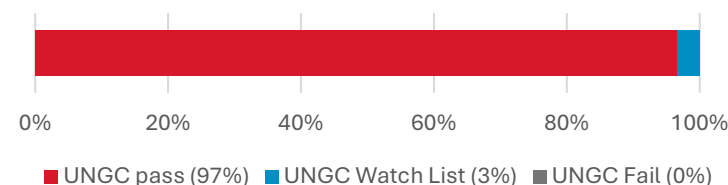
We hebben een **landenbeleid** opgesteld om te bepalen waarin wel en niet kan worden belegd. Dit beleid houdt rekening met ESG-factoren die bepalen of een land als belegbaar wordt beschouwd. Als een land door het landenbeleid als niet-belegbaar wordt geclassificeerd, wensen we hier niet in te beleggen. Dit betekent dat ZLM binnen die landen niet belegt in staatsobligaties of staatsgerelateerde bedrijven. Bedrijven in die landen die niet staatsgerelateerd zijn kunnen echter nog steeds worden opgenomen in de beleggingsportefeuille.

Screenen van bedrijven die maatschappelijke normen ernstig overschrijden

We willen niet beleggen in bedrijven die ernstige negatieve impact veroorzaken op de maatschappij. Als een bedrijf dit toch doet, kiezen we ervoor om het bedrijf uit te sluiten. Om dergelijke bedrijven te identificeren worden de UN Global Compact Principles (**UNGCP**) als maatstaf gebruikt.

Ondernemingen die negatief scoren op de UNGCP moeten doorgaans kosten maken om schade te herstellen, onder andere door juridische claims. Het overschrijden van deze normen heeft naast maatschappelijke en reputationele gevolgen dus vaak ook financiële gevolgen.

In de onderstaande figuur is te zien dat per eind 2024 niet is belegd in ondernemingen met schendingen van de UN Global Compact Principles.

Figuur 7. Percentage beleggingen in de beursgenoteerde portefeuille die voldoen aan, risico lopen op schending van, of niet voldoen aan de UN Global Compact

Principles (UNGCP) per eind 2024. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen die hierop worden getoetst. Bron: MSCI

Uitsluiten van bedrijven om negatieve effecten op de duurzaamheidsthema's te voorkomen

We hebben als doel om de negatieve impact van onze beleggingen op het milieu en de maatschappij te vermijden en het risico op waardevermindering te voorkomen. Daarom is er een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste (potentiële) negatieve effecten met betrekking tot de duurzaamheidsthema's van ZLM. Een voorbeeld van zo'n negatief effect is tabaksconsumptie.

Roken brengt ernstige schade toe aan de gezondheid en daarom hebben we besloten niet te willen beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten. We hebben geen beleggingen in ondernemingen die inkomsten halen uit tabak.

Ook bedrijven die actief zijn in het mijnen van kolen of het opwekken van energie uit kolen sluiten we uit, vanwege de negatieve impact op het klimaat. De uiteindelijke lijst met landen en bedrijven waar we niet in wensen te beleggen, oftewel de **uitsluitingslijst**, is gepubliceerd op onze **website**

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsturingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

7 | DEFINITIELIJST

Definitielijst

Actief eigenaarschap

Actief eigenaarschap verwijst naar de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van een investeerder bij het beheren en beïnvloeden van de (ESG-) prestaties van een bedrijf waarin wordt geïnvesteerd. Het houdt in dat de investeerder niet alleen passief toekijkt, maar actief deelneemt aan de besluitvorming en de strategie van het bedrijf.

Akkoord van Parijs

Een in december 2015 ondertekende internationale overeenkomst met als doel klimaatverandering tegen te gaan en de investering in een duurzame koolstofarme toekomst te versnellen. De centrale doelstelling is om de wereldwijde stijging van de temperatuur ruim onder 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau te houden en om een inspanning te leveren die temperatuurstijging te beperken tot niet meer dan 1,5 graden.

Beleggingscyclus

Het proces waarbij ZLM zijn beleggingsstrategie bepaalt en uitvoert om rendement te genereren en aan toekomstige verzekeringsverplichtingen te voldoen. Dit omvat verschillende fasen, waaronder het vaststellen van doelstellingen, het selecteren van beleggingen, het monitoren van de prestaties en het periodiek herzien van de strategie.

Best-in-class

Best-in-class beleggen is een aanpak waarbij wordt gestreefd naar het selecteren van de best presterende bedrijven binnen een bepaalde sector of industrie. Bij MVB is het doel om te investeren in bedrijven die goed scoren op het gebied van duurzaamheid,

maatschappelijke impact en een goed ondernemingsbestuur. De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

Class actions

Collectieve rechtszaken of massaschadeclaims die kunnen worden aangespannen als er duidelijke aanwijzingen zijn van (non-) financiële schade door wanbestuur.

Climate Action 100+

Climate Action 100+ is een wereldwijde coalitie van meer dan 600 institutionele beleggers die druk uitoefent op grote vervuulende bedrijven om ambitieuze klimaatdoelstellingen te stellen en actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan.

CO₂e

Een eenheid voor de impact van een broeikasgas, aangegeven als de hoeveelheid CO₂ met een equivalent effect op de opwarming van de aarde. De hoeveelheid CO₂ wordt gewoonlijk uitgedrukt in ton. Een ton is equivalent aan 1000 kg.

CO₂-intensiteit

Dit is een maatstaf die aangeeft hoeveel CO₂-uitstoot er plaatsvindt per eenheid van productie, activiteit of economische waarde. Het wordt vaak gebruikt om de milieuprestaties van bedrijven of sectoren te meten en te vergelijken. Een hoge CO₂-intensiteit geeft aan dat er veel CO₂-uitstoot is in verhouding tot de hoeveelheid geproduceerde goederen of diensten.

Controversiële wapens

Wapens met een onevenredig groot en nietsontziend effect op burgers, soms nog jaren nadat er aan een conflict een einde is gekomen, worden doorgaans aangemerkt als controversieel. In de meeste gevallen zijn dit antipersoonsmijnen, kernwapens, clusterwapens, biologische en chemische wapens, verarmd uranium en munitie van witte fosfor. De meeste wapens die als controversieel worden gezien vallen onder internationale verdragen zoals het verdrag over clustermunitie en het verdrag over het verbod op antipersoonsmijnen.

De Nederlandsche Bank

DNB is de centrale bank van Nederland en bewaakt de financiële stabiliteit. DNB stimuleert duurzaam beleggen en moedigt financiële instellingen aan om duurzaamheid te integreren in hun beleid.

Duurzaamheidsdepot

Een duurzaamheidsdepot bij hypotheek is een regeling waarmee consumenten extra geld kunnen lenen om hun woning duurzamer te maken. Met maximaal € 25.000 of 6% van de woningwaarde kunnen ze bijvoorbeeld isolatie, dubbel glas, HR-ketels, warmtepompen en zonnepanelen installeren. Het doel is om energieverbruik te verminderen en bij te dragen aan het klimaat.

Duurzame benchmarks

Duurzame benchmarks zijn indices die de prestaties van duurzame beleggingen meten. Ze bestaan uit financiële instrumenten van bedrijven die voldoen aan duurzaamheidscriteria. Beleggers

gebruiken ze om duurzaamheid in hun beleggingen te integreren en te vergelijken met traditionele indices.

Duurzame obligaties

Duurzame obligaties (ook bekend als sustainable bonds) omvatten t.o.v. **groene obligaties** een breder scala aan duurzaamheidsdoelen. Naast milieuaspecten kunnen de opbrengsten van duurzame obligaties ook worden gebruikt voor sociale projecten, zoals het bevorderen van sociale inclusie, het verbeteren van de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg en het bevorderen van gendergelijkheid.

Engagement

Het streven om het gedrag van een onderneming te beïnvloeden waarin een beleggingsfonds belegt met als doel de werkwijzen op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG) te verbeteren. Zo kan er met de raad van bestuur een gesprek worden aangegaan over het verbeteren van de arbeidsomstandigheden bij de bewuste onderneming.

ESG

ESG is de Engelse afkorting voor factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (environmental, social & governance). Aan de hand van die drie centrale factoren wordt doorgaans de duurzaamheid van de activiteiten van een onderneming of van een belegging beoordeeld.

ESG-ratings

De ESG-rating is een systematiek waarbij een dataleverancier (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeelt op hun MVB-beleid en uitvoering daarvan. Deze beoordeling levert een score ('rating') op. De score AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke rating.

Fiduciair vermogensbeheerder

Het fiduciair vermogensbeheer van ZLM is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Zij adviseren en integreren alle aspecten van vermogensbeheer zoals het opstellen van de beleggingsstrategie, het samenstellen van de beleggingsmix en het actief beheren of uitbesteden van portefeuilles.

GRESB

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) is een onafhankelijke benchmark (referentie-index) die vastgoedfondsen en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt en vergelijkt op hun duurzaamheidsprestaties. De benchmark geeft inzicht in hoe de vermogensbeheerder, of bijvoorbeeld de lokale beheerder van een winkelcentrum, omgaat met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten. Op basis van de GRESB-score kan er een goede vergelijking worden gemaakt tussen verschillende vastgoedbeleggingsfondsen. Hoe hoger de GRESB score, hoe duurzamer het vastgoedfonds.

Goed ondernemingsbestuur

Ook wel bekend als corporate governance, verwijst naar het geheel van regels, processen en structuren die worden gebruikt om een bedrijf effectief en verantwoord te leiden en te beheren. In de context van ESG verwijst het naar de manier waarop een bedrijf zijn bestuurlijke processen en structuren inzet om op een ethische, verantwoorde en duurzame manier te opereren. Dit omvat onder andere het waarborgen van transparantie en integriteit in besluitvorming, het beschermen van de belangen van alle belanghebbenden, het stimuleren van diversiteit en inclusie binnen de organisatie, en het aannemen van effectieve mechanismen om risico's te beheren en naleving van regelgeving te waarborgen.

Groene obligaties

Een groene obligatie is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door bedrijven, overheden of andere organisaties om specifiek te worden gebruikt voor groene projecten.

De opbrengsten van een groene obligatie worden gebruikt om specifieke groene projecten te financieren, zoals hernieuwbare energieprojecten, energie-efficiëntie-initiatieven, waterbeheer en klimaatadaptatieprojecten. Door te investeren in groene obligaties kunnen investeerders bijdragen aan een duurzamere toekomst.

IEA

Het Internationaal Energieagentschap (IEA) is een autonome organisatie die energiezekerheid bevordert en economische groei ondersteunt, waarbij het milieu- en klimaatdoelstellingen nastreeft door middel van gegevensanalyse, beleidsaanbevelingen en internationale samenwerking.

Landenbeleid

We hebben heeft een landenbeleid opgesteld om de betrokkenheid bij negatieve impact op ESG-factoren te beheersen. Dit beleid heeft als doel om controversiële landen te identificeren waar we niet in willen beleggen. Het landenbeleid is een aanvulling op de sanctielijst, die bestaat uit financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor de EU of de VN een wettelijk besluit tot handelsembargo heeft afgegeven.

MVB

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. In dit document worden de begrippen MVB, duurzaamheid en ESG afwisselend gebruikt, maar ze hebben dezelfde betekenis.

MVB-integratie

Onder de integratie van MVB wordt in het algemeen het meewegen van (risico)factoren op het gebied van milieu, maatschappij en

bestuur in financiële analyses en besluitvorming verstaan, naast de financiële risicofactoren, met als doel de reële waarde van een bepaalde belegging te beoordelen en de beleggingsresultaten te versterken. Het bewaken van en rapporteren over dergelijke risico's in een portefeuille kan eveneens tot die integratie behoren.

MVB-beleid

In dit document staat beschreven hoe om wordt gegaan met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beleidsdocument is te vinden in de volgende link: [MVB-beleid](#).

Net zero

Net zero is de benaming van een situatie waarin de uitstoot van wereldwijde broeikasgassen door menselijke activiteit in evenwicht is met de hoeveelheid die wordt verwijderd uit de atmosfeer. In zo'n emissieneutrale situatie is er nog altijd sprake van de uitstoot van CO₂, maar wordt er een gelijke hoeveelheid koolstof uit de atmosfeer gehaald als erin wordt gepompt. Het resultaat: nul toename van de netto-uitstoot. Dat kan worden gerealiseerd door enerzijds de emissies te verlagen en anderzijds emissies te compenseren door activiteiten als herbebossing of de opvang van CO₂.

Paris Aligned Benchmark

De Paris Aligned Benchmark (PAB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De PAB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het PAB-emissiereductietraject wordt bepaald aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020)

bevat de PAB een reductie van 50%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met 2050.

Platform Living Wage Financials

Platform Living Wage Financials is een samenwerkingsverband van financiële instellingen en stakeholders die streven naar een leefbaar loon in wereldwijde toeleveringsketens. Ze bevorderen transparantie en verantwoordelijkheid in de financiële sector om ervoor te zorgen dat werknemers een eerlijk loon ontvangen.

RWI

Real-World Impact indicatoren verwijzen naar de meetbare effecten die een investering heeft op de samenleving, het milieu en andere belangrijke aspecten van duurzaamheid. Het gaat verder dan alleen financieel rendement en richt zich op positieve veranderingen die worden gerealiseerd door investeringen. Real-World Impact indicatoren kunnen zich bijvoorbeeld richten op het verminderen van de CO₂-uitstoot, het bevorderen van sociale gelijkheid, het ondersteunen van duurzame energieprojecten of het creëren van werkgelegenheid in achtergestelde gebieden.

SDG's

SDG's, oftewel Sustainable Development Goals, zijn 17 doelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties om wereldwijde uitdagingen aan te pakken. Deze doelen streven naar een duurzame toekomst voor iedereen, waarbij thema's zoals armoedebestrijding, gendergelijkheid, klimaatactie en goede gezondheid en welzijn centraal staan. Ze dienen als richtlijnen en stimuleren landen, organisaties en individuen om actie te ondernemen en bij te dragen aan een betere wereld voor huidige en toekomstige generaties.

SDG-maatwerkbenchmarks

Dit zijn duurzaamheidsbenchmarks specifiek gericht op SDG's. Een bijdrage aan SDG's is een van de duurzaamheidscriteria die is meegenomen in de opbouw van deze [duurzame benchmark](#).

SDG-bijdrage

De SDG-bijdrage geeft aan hoeveel positieve én/of negatieve invloed de activiteiten van een bedrijf hebben op specifieke SDG's. De score houdt rekening met hoe ondernemingen de negatieve effecten beperken en hoe zij gebruik maken van bestaande en nieuwe mogelijkheden om positief bij te dragen aan de SDG's.

Voor elk van de 17 SDG's wordt de impact van een bedrijf bepaald aan de hand van drie pijlers:

- de producten en diensten van het bedrijf;
- de bedrijfsvoering van het bedrijf;
- de betrokkenheid bij en de snelheid van reageren op controverses.

Op basis van deze drie pijlers wordt per bedrijf een score tussen -10 (sterk negatieve SDG-bijdrage) tot +10 (sterk positieve SDG-bijdrage) berekend.

Indien een bedrijf bijvoorbeeld een +10 score heeft wordt 100% van de beleggingswaarde beschouwd als positieve bijdrage op de desbetreffende SDG. Indien de score bijvoorbeeld -4 is dan wordt 40% van de beleggingswaarde beschouwd als negatieve bijdrage op de desbetreffende SDG.

SFDR

De verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid wordt in de wandelgangen meestal aangeduid via de Engelse afkorting SFDR (voor Sustainable Finance Disclosure Regulation). Met deze verordening wil de Europese Unie (EU)

duurzaamheid in de financiële sector stimuleren. Van deelnemers aan financiële markten, zoals vermogensbeheerders, beleggingsorganisaties, pensioenfondsen en verzekeraars, wordt verwacht dat ze informatie verschaffen over de gehanteerde duurzaamheidspraktijken en de ESG-factoren die bij het besluitvormingsproces voor beleggen in overweging zijn genomen. Het doel van de SFDR is om transparantie te verschaffen aan beleggers, onder andere door een classificatie (artikel 6-, 8- of 9) in te voeren die van toepassing is op alle beleggingsproducten die binnen de EU worden verkocht.

Sociale obligaties

Obligaties die worden uitgegeven om financiering te verschaffen voor projecten met een sociaal doel. Deze obligaties worden uitgegeven door overheidsinstellingen, ontwikkelingsbanken, non-profitorganisaties en bedrijven die zich inzetten voor maatschappelijke doelen.

Transitierisico

Verwijst naar de potentiële financiële en operationele risico's die bedrijven kunnen lopen tijdens de overgang naar een duurzamere economie. Dit risico ontstaat doordat er veranderingen kunnen optreden in wet- en regelgeving, marktvraag en technologie die invloed hebben op bedrijven die afhankelijk zijn van niet-duurzame praktijken. Bedrijven die niet tijdig kunnen aanpassen aan deze veranderingen kunnen financiële verliezen, reputatieschade en marktaandeelverlies ervaren. Daarom is het belangrijk voor bedrijven om transitierisico's te identificeren en proactieve maatregelen te nemen om zich aan te passen aan een duurzame economie.

Uitsluitingslijst

De uitsluitingslijst is een lijst van bedrijven, landen of overheden waarin ZLM niet wenst te investeren vanwege ethische, sociale of milieuoverwegingen.

UNGCP

UNGCP staat voor United Nations Global Compact Principles. Het is een initiatief van de Verenigde Naties dat tot doel heeft om bedrijven aan te moedigen en te ondersteunen bij het implementeren van universeel geaccepteerde duurzaamheidsprincipes en het bevorderen van verantwoord en ethisch ondernemerschap. Er wordt getoetst of een bedrijf betrokken is geweest bij een UNGCP schending. Dit leidt tot een Pass, Fail of Watch List score. Een *Fail* betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken die op grote schaal schade veroorzaken. Een *Watch List* score wordt toegekend als het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak die (nog) niet direct als een schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

8 | BIJLAGEN

Bijlagen

Bijlage I: Overzicht vermogensfondsen en -mandaten per eind 2024

Beleggingscategorie	Mandaat en vermogensbeheerder/beleggingsinstelling	Omvang in eur (in mln.)	Percentage in portefeuille	Genoteerd	Best In Class	Active ownership	Relative CO ₂ Footprint Bijdrage	In scope voor ESG metingen
Aandelen ontwikkeld Wereld	Northern Trust World SDG Screened Low Carbon Index	32,7	8,0%	Ja	Ja	Ja	1,3	Ja
Aandelen ontwikkeld Europa	Northern Trust Europe SDG Screened Low Carbon Index	22,1	5,4%	Ja	Ja	Ja	1,1	Ja
Bedrijfsobligaties	Amundi Index Euro Corporate SRI 0-3 Y	30,8	7,5%	Ja	Ja	Ja	4,4	Ja
	Goldman Sachs Corporate Green Bond	25,2	6,2%	Ja	Ja	Ja	7,9	Ja
	iShares ESG Screened Euro Corporate Bond Index (IE)	32,8	8,0%	Ja	Ja	Ja	7,5	Ja
	L&G ESG Euro Corporate Bond	25,1	6,1%	Ja	Ja	Ja	2,1	Ja
	Northern Trust Developed Real Estate ESG Climate Index	16,2	4,0%	Ja	Ja	Ja	0,3	Ja
Genoteerd vastgoed								
Niet-genoteerd vastgoed	Altera Vastgoed-Woningen	19	4,6%	Nee	Nee	Nee		Nee
Hypothecaire leningen	AeAM Dutch Mortgage	24,3	5,9%	Nee	Nee	Ja		Nee
	AeAM Dutch Mortgage II	28,9	7,1%	Nee	Nee	Ja		Nee
Staatsobligaties	Mandaat Van Lanschot Kempen	101,7	24,8%	Nee	Nee	Nee		Nee
Impactbeleggingen	VLK Global Impact Pool	22,2	5,4%	Nee	Nee	Nee		Nee
Geldmarkt middelen	BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware	28,6	7,0%	Ja	Ja	Ja	0,0	Ja
Totaal		410,0	100%	52%	52%	65%	24,8	52%

Bijlage II: Engagements door fiduciair vermogensbeheerder

Het totale aantal engagements bedroeg 115.¹ Van dat totaal waren er 84 gericht op verandering; deze dialoog werd gevoerd door de portefeuillebeheerders en specialisten duurzaamheid en impactbeleggen. In de meeste gevallen betrof het milieukwesties (54) en maatschappijkwesties (34).

Engagements door de fiduciair vermogensbeheerder 2024

Bedrijven	Engagements		
	Bewustwording	Verandering	Totaal
Aantal bedrijven	31	72	103
Aantal engagements	31	84	115

Engagements door de fiduciair vermogensbeheerder 2024 per thema

	Engagements voor bewustwording	Engagements voor verandering	Totaal
Milieu	11	43	54
Maatschappij	13	21	34
Bestuur	7	20	27
Totaal	31	84	115

De 84 engagements gericht op verandering kunnen als volgt worden onderverdeeld naar thema.

Milieu (43)

- Verlaging van CO₂-emissies
- Impact van producten en diensten op milieu
- Gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- Biodiversiteit

Maatschappij (21)

- Leefbaar loon
- Fatsoenlijke werkomstandigheden
- Conflictgebieden

Goed bestuur (20)

- Kwaliteit van management
- Beloning

¹ Met een onderneming kan over meerdere thema's tegelijkertijd een dialoog worden gevoerd. Deze dialoog kan gericht zijn op zowel bewustwording als verandering. Dit kan tot enige overlapping leiden.

Bijlage III: Stemgedrag in 2024

Beleggingsfonds / -mandaat (aandelen wereldwijd)	Aantal	Percentage
Northern Trust World SDG Screened Low Carbon Index		
Aantal agendapunten om op te stemmen	9599	100%
Aantal keer voor management gestemd	7208	75%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	2391	25%
Beleggingsfonds / -mandaat (aandelen Europa)	Aantal	Percentage
Northern Trust Europe SDG Screened Low Carbon Index		
Aantal agendapunten om op te stemmen	3636	100%
Aantal keer voor management gestemd	2504	69%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	1132	31%
Beleggingsfonds / -mandaat (beursgenoteerd vastgoed)	Aantal	Percentage
Northern Trust Developed Real Estate ESG Climate Index		
Aantal agendapunten om op te stemmen	3326	100%
Aantal keer voor management gestemd	3123	94%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	203	6%

Meer informatie over de uitvoering van het stembeleid en de dialoog die de vermogensbeheerders van ZLM voeren

Northern Trust
<https://www.northerntrust.com/united-kingdom/what-we-do/investment-management/stewardship/proxy-voting-policies>
<https://www.northerntrust.com/europe/about-us/corporate-social-responsibility>

Op deze websites is het stembeleid gepubliceerd en is een kwartaalrapport en jaarverslag van de engagementmanager voor de beleggingsfondsen van Northern Trust te vinden.

Van Lanschot Kempen
<https://vds.issgovernance.com/vds/#/NzcyMA==/>
<https://www.vanlanschotkempen.com/nl/duurzaamheid>

Op deze website wordt het jaarverslag van de fiduciair vermogensbeheerder gepubliceerd, inclusief inzicht in de dialoog met individuele ondernemingen (naast inzicht in de collectieve initiatieven).

Bijlage IV: Overzicht SDG-bijdrage vermogensfondsen en -mandaten per eind 2024 in miljoenen

Beleggingsfonds/-mandaat	SDG 1	SDG 2	SDG 3	SDG 4	SDG 5	SDG 6	SDG 7	SDG 8	SDG 9	SDG 10	SDG 11	SDG 12	SDG 13	SDG 14	SDG 15	SDG 16	SDG 17
Amundi Index Euro Corporate SRI 0-3 Y - A13E EUR Acc	3,6	1,7	8,0	0,0	7,2	3,5	4,7	3,0	10,1	9,7	1,8	2,9	5,1	2,2	2,4	6,6	9,0
BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware Fund	1,0	0,9	2,9	0,0	2,5	1,2	1,6	0,8	2,5	2,9	-0,1	0,9	0,3	0,9	0,9	1,0	2,2
Goldman Sachs Corporate Green Bond	4,3	1,9	5,5	0,0	5,9	3,3	6,0	3,6	8,4	7,6	2,3	3,2	6,0	1,6	2,3	4,6	7,7
iShares ESG Screened Euro Corporate Bond Index Fund (IE)	3,5	1,2	7,9	0,0	7,5	3,3	4,6	3,3	10,8	10,2	2,5	3,2	5,9	1,6	2,6	7,2	9,7
L&G ESG Euro Corporate Bond Fund	2,3	0,5	5,2	0,1	4,6	1,4	2,8	2,0	7,0	6,6	1,9	1,4	3,4	0,9	1,3	4,8	6,3
Northern Trust Developed Real Estate ESG Climate Index FGR Fund	0,0	0,0	-0,4	0,0	1,9	-0,8	0,2	-0,3	4,5	3,5	2,0	-1,7	1,2	0,0	0,8	4,7	4,9
Northern Trust Europe SDG Screened Low Carbon Index FGR Fund	2,5	0,3	7,0	0,1	5,6	2,7	3,0	3,1	7,8	7,3	0,8	3,0	6,8	1,5	1,4	6,2	7,7
Northern Trust World SDG Screened Low Carbon Index FGR Fund	2,0	0,1	8,5	-0,4	5,5	2,1	3,4	-1,2	10,5	9,1	1,6	2,9	7,3	1,6	0,1	8,6	9,3

Bijlage V: Toelichting klimaatdata

Klimaatdata worden verzameld voor de categorieën aandelen, (investment grade en hoogrentende) bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed, via de dataprovider ISS ESG.

Het proces dat ISS ESG toepast om scope 1 en 2 emissies te bepalen is op hoofdlijnen als volgt:

- Klimaatdata van ondernemingen worden verzameld op basis van de jaarverslagen en andere publieke bronnen. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de jaarverslagen van ondernemingen per eind 2023. Wereldwijd rapporteren ongeveer 3000 grote ondernemingen over hun emissie.
- Alle data worden gecontroleerd op betrouwbaarheid. Wanneer dit niet als betrouwbaar wordt gezien wordt de data verwijderd.
- Een schatting wordt gemaakt voor de emissie van de bedrijven waar data ontbreekt. Uit historische data blijkt dat de accuraatheid van deze schatting verschilt per sector maar minder dan 30% afwijkt van de daadwerkelijke emissie van een bedrijf.
- Emissie wordt toegekend aan de portefeuille op basis van eigenaarschap van de onderneming. Als ZLM bijvoorbeeld 0,1% van een onderneming bezit krijgt het 0,1% van de emissie van de onderneming toegewezen.

De scope 3 emissies van ondernemingen worden vastgesteld conform het CO₂e /GHG-protocol: omdat er nog onvoldoende bedrijven over rapporteren wordt per sector vastgesteld wat de emissie in de waardeketen is en aan het bedrijf toegekend. Scope 3 data is daarom nog niet geschikt om individuele bedrijven, binnen sectoren, te beoordelen.

Alle afbeeldingen gebruikt in dit verslag zijn afkomstig van <https://unsplash.com>. Voor de gratis afbeeldingen verleent Unsplash een onherroepelijke, niet-exclusieve, wereldwijde auteursrechtlicentie om foto's kosteloos te downloaden, te kopiëren, te wijzigen, te distribueren, uit te voeren en te gebruiken zonder toestemming van of toeschrijving aan Unsplash of de fotograaf zelf.

Daarnaast zijn er in dit verslag ook afbeeldingen gebruikt die zijn verkregen via een actief Unsplash+ abonnement. Deze Unsplash+ afbeeldingen zijn gedownload en gebruikt in overeenstemming met de Unsplash+ voorwaarden, die een niet-exclusieve, wereldwijde licentie bieden voor gebruik in een onbeperkt aantal projecten en media. De distributie van dit verslag voldoet aan de licentievoorwaarden van Unsplash+, inclusief alle relevante gebruiksbeperkingen en -rechten.

Disclaimer

Alle cijfers, figuren en uitingen in dit verslag zijn uitsluitend bedoeld voor informatieve doeleinden. Hoewel we ernaar streven om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken, kunnen er geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit verslag. ZLM aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden of onvolledigheden in de verstrekte informatie.